

**Valmieras novada
ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 - 2038
attīstības programma 2022 - 2028**

**Stratēģiskais ietekmes uz vidi
novērtējums**

Vides pārskata projekts

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes
08.2022.

SIA Grupa93
Marita Nikmane

SIVN kārtība un Vides pārskata saturs

Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr.4-02/37
*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma
procedūras piemērošanu (21.04.2021.)*

LR likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (1998.)

MK noteikumi Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes
uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.04.2004.)

Valsts vides institūciju ieteikumi: *Vides pārraudzības
valsts birojs, Dabas aizsardzības pārvalde, VVD
Vidzemes reģionālā vides pārvalde*

SIVN mērķis:

... ir novērtēt Stratēģijas un Attīstības programmas iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai,

iesaistīt sabiedrību vides pārskata sagatavošanā un apspriešanā,

ņemt vērā vides pārskata un tā apspriešanas rezultātus plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantot lēmumu pieņemšanai.

SIVN aspekti un to ietekmes vērtēšanas kritēriji

SIVN vides aspekts	Ietekmju vērtēšanas kritēriji: Vai plānošanas dokumentu īstenošana sekmēs/nodrošinās virzību uz vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (3. nodaļa) attiecībā uz:
Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte klimatnoturība)	un <ul style="list-style-type: none">- SEG emisiju mazināšanu- AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā- Klimatnoturības paaugstināšanu
Virszemes ūdeņu kvalitāte	<ul style="list-style-type: none">- Ūdensobjektu ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu- Virszemes ūdeņos nonākošā piesārņojuma mazināšanu
Gaisa kvalitāte	<ul style="list-style-type: none">- Gaisa kvalitātes (rādītāju) uzlabošanu
Augsnes un grunts kvalitāte	<ul style="list-style-type: none">- Augsnes un grunts kvalitātes (rādītāju) uzlabošana- Piesārņoto, potenciāli piesārņoto vietu, kā arī degradēto teritoriju iesaisti turpmākā teritorijas attīstībā (saimnieciskajā darbībā, rekreācijai utml.)
Pazemes ūdeņu kvalitāte	<ul style="list-style-type: none">- Pazemes ūdeņu piesārņojuma no virszemes novēršanu
Dabas teritorijas un bioloģiskā daudzveidība	<ul style="list-style-type: none">- Labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā- Dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana- Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību
Ainavas daudzveidība	<ul style="list-style-type: none">- Novadam raksturīgo ainavu telpu saglabāšana un atjaunošanā (degradētās teritorijās vai tml.)

SIVN aspekti un to ietekmes vērtēšanas kritēriji

SIVN vides aspekts	Ietekmju vērtēšanas kritēriji: Vai plānošanas dokumentu īstenošana sekmēs/nodrošinās virzību uz vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (3. nodaļa) attiecībā uz:
Kultūras mantojums	<ul style="list-style-type: none">- Kultūras mantojuma objektu iesaiste turpmākā teritorijas attīstībā
Cilvēka veselība, drošība	<ul style="list-style-type: none">- Dzeramā ūdens pakalpojumu pieejamību- Notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumu pieejamību- Rekreācijas teritoriju pieejamību- Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamību, t.sk. dalītai vākšanai- Tīru virszemes ūdeņu nodrošināšanu- Vides trokšņa līmeņa mazināšana- Aizsardzība tehnogēno avāriju un dabas katastrofu gadījumos- Sabiedrības informētība par vides stāvokli un drošību
Resursu izmantošana	<ul style="list-style-type: none">- Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšanu- Bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi- Dabas resursu racionālu izmantošanu- Aprites ekonomikas principu ieviešanu

Būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

Iespējamās ietekmes vērtējums uz:

starptautisko un nacionālo vides mērķu sasniegšanu,
normatīvo aktu prasību nodrošināšanu un
saistīto vides jomas nozaru plānošanas dokumentu ieviešanu

Tiešo, netiešo, īstermiņa, vidēja termiņa, ilgtermiņa, pozitīvo,
negatīvo ietekmju, ietekmju mijiedarbību vērtējums

Alternatīvu salīdzinājums

Pasākumu negatīvās ietekmes mazināšanai vai novēršanai
identificēšana

Stratēģija: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme

- ▶ visos SIVN aspektos - **IP2 Pievilcīga dzīves vide un telpa** - projekti dzīves vides uzlabošanai pilsētās un ciemos ar pieejamu un energoefektīvu mājokli, publiskās ārtelpas labiekārtošanai, ar modernu un atjaunojamos resursos balstītu inženierapgādi, dabas, kultūras mantojuma vērtību un Ziemeļvidzemei raksturīgo ainavu aizsardzībai, transporta un sakaru attīstībai, mobilitātes uzlabošanai un zemu emisiju transporta attīstībai
- ▶ visos SIVN aspektos, projektu realizācijas vietās - atkarībā no uzņēmējdarbības veida - **IP3 Rosīga ekonomika**- projekti ar investīciju piesaisti Valmieras novadam, Vidzemes augstskolas un uzņēmējdarbības sinerģijai, uzņēmumu augstas produktivitātes veidošanai, ilgtspējīgai pieejai dabas resursu izmantošanā, atkārtotai resursu izmantošanai, uzņēmumu un zemnieku saimniecību eksportspējas paaugstināšanai, veidojot uzņēmējdarbībai piemērotas teritorijas, tostarp industriālos parkus teritorijās pie transporta un inženiertehniskās infrastruktūras un nodrošinot ekonomiskajām aktivitātēm atvērtu pašvaldības administratīvo vidi
- ▶ uz cilvēku veselību - **IP1 Vesela, radoša un zinoša sabiedrība** - projekti attiecībā uz visu līmeņu veselības aprūpes konkurētspējas paaugstināšanu

Stratēģija: tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme

- ▶ uz IADT bioloģisko daudzveidību, ja savlaicīgi netiek prognozētas apmeklētāju radītas slodzes un netiek plānoti pasākumi to novēršanai - **IP2 Pievilcīga dzīves vide un telpa**
- ▶ uz SIVN identificētajiem vides aspektiem iespējama ekonomisko aktivitāšu koncentrācijas vietās, salīdzinot ar esošo situāciju, ietekmju summēšanas rezultātā, ietekme ticamāk - lokāla - **IP3 Rosīga ekonomika**

Stratēģija: netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme

- ▶ uz cilvēku/iedzīvotāju veselību - IP1 Vesela, radoša un zinoša sabiedrība, IP2 Pievilcīga dzīves vide un telpa un IP3 Rosīga ekonomika - projekti, kuri saistīti ar novada vides kvalitātes rādītāju, dabas teritoriju pieejamības uzlabošanu, ar sportu, gājēju un velomaršrutu attīstību u.c.

Stratēģija: tieša, negatīva, īslaicīga ietekme

- ▶ uz vides kvalitāti - būvdarbu laikā

Attīstības programmas ietekme

- ▶ **vidēja termiņa ietekme vidēja termiņa prioritātēs** - visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos
- ▶ **HP1 Digitalizācija ieviešanai** - tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu, virzību uz klimatneitralitāti un gaisa kvalitāti
- ▶ **HP2 Klimata pārmaiņu politika (zaļais kurss) realizācijai** - tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un līdz ar to virzību uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, gaisa, ūdeņu, augsnes kvalitāti un aprites ekonomikas principu ieviešanu
- ▶ **HP3 Pilsētu un lauku sinerģija realizācijai** - tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos

Summārā ietekme

Ekonomisko aktivitāšu un pašvaldības pakalpojumu pārkārtošana, mobilitātes un digitalizācijas attīstība, Valmieras kā novada nacionālā centra attīstību, sekmējot novada reģionālo un vietējo centru attīstību uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus: mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu.

Veicot savlaicīgu slodžu novērtēšanu, dabas teritoriju attīstība, vienlaikus sekmējot bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.

Pasākumi negatīvo ietekmju mazināšanai

Risinājumi Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādes laikā:

*pasākumi centralizēto kanalizācijas sistēmu, siltumapgādes, lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēmu attīstībai, balstoties uz auditu rezultātiem
atjaunīgo enerģijas resursu izmantošanas akcentēšana
vēja enerģijas parku plānošanas vietu izvēle, ņemot vērā vēja enerģijas resursus un dabas aizsardzības jomas prasības novada IADT*

Pasākumi Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas laikā:

plānošanas stadija: tematiskie plānojumi (piemēram, dabas tūrisma tīkla un ūdens tūrisma tīkla), būvniecības ieceres dokumentācijas utml. izstrāde - īstenojamo uzdevumu un sagaidāmo uzdevumu noteikšana, iespējamo ietekmju identificēšana, negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumu izstrāde

ieviešanas stadija: ietekmes uz vidi procedūras - IVN, ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums, sākotnējais izvērtējums, tehniskie noteikumi

monitorings

Turpmāk - pēc sabiedriskās apspriešanas:

Priekšlikumu/komentāru saņemšana no sabiedrības un institūcijām **līdz 2022. gada 08.septembrim**

Vides pārskata precizēšana pēc sabiedriskās apspriešanas, ņemot vērā tās rezultātus

Precizētā Vides pārskata iesniegšana Vides pārraudzības valsts birojam atzinuma saņemšanai

Atzinuma saņemšana no Vides pārraudzības valsts biroja

PALDIES PAR UZMANĪBU!